

Ps.150; Ps.9:1,7; 1Sam2; LB.9:1,9,10; Gk.155:1,3,5; Gk.174; LB.457:1,3,4

Als koningskinderen aan de slag gaan...

1. 'Hoe beter ik mensen leer kennen, hoe meer ik van dieren ga houden'. Mensen kunnen mooi praten, maar ondertussen... Zelfs in de kerk en in 1Sam.2!
2. In die tijd was de priester de 'bemiddelaar' tussen God en mensen. Daarvoor werden ze vrijgesteld en werden ze door de mensen 'in natura' beloond. Maar zoals het in hs.2 wordt getekend is het helemaal uit de hand gelopen. De geestelijke leiders zijn bezig met 'sex en mammon'. Ondertussen blijven ze gewoon zegenen en bidden: innerlijk leeg en dus uiterlijk rituelen. Was het daarom misschien zo'n slechte tijd in Israel? Wat een wonder dat de mensen nog het heiligdom bezochten en er iets van God zagen. Maar Eli is toch wel o.k.? Nee: hs.2:29/3:13/4:18 tonen zijn gebrek aan heilige verontwaardiging!
3. Wat nu? Kijk eens naar Hanna en luister eens naar haar lied! Behalve het geluk van een zoontje ziet zij (profetisch) ook de grote lijnen: hoog wordt laag en andersom. Ondertussen voedt zij christelijk op (gebed en mantel) en wat een effect heeft dat. God en mensen houden van Samuel en zo zien we hem groeien.
4. Ondertussen reageert de Here God als de Heilige op wat Hij aan zonde ziet. Zo kunnen we hier het 'berouw van God' (vs.27vv.) begrijpen. Gelukkig dat de Here God zichzelf serieus neemt. Er komt een eind aan de zonde van deze leiders en juist zo zorgt Hij voor zijn volk. En via Samuel komt de koning in beeld.
5. Wij zijn ook priesters (1Pt.2). Anderen (onze kinderen) mogen via ons iets van God zien. Lukt dat (u-jou-opvoeder-ambtsdragers)? De heilige verontwaardiging over zonde en onheiligheid missen wij regelmatig. Wat nu? Doe het goede. Begin met gebed omdat het ook om daden gaat! Als koningskinderen aan de slag gaan.. Bid om ontferming als het misgaat, want Jezus Christus is Koning en Hogepriester. Zonder Jezus worden ook vandaag, en in het oordeel, hooggeplaatsten vernederd en andersom. Hoe beter ik mezelf en andere mensen leer kennen, hoe meer ik van de Here God ga houden...

Gesprekspunten, kindfragment, citaten, Bijbelrooster

1. Laat je uitdagen/aanmoedigen door deze geschiedenis om het goede te gaan doen. Eerst maar gewoon in het kleine, alledaagse, bijv. in je gezin. Ok?
2. ☺☺☺☺ voor de k . n . er . n: als j . ll . . pa . a en ma . a en de do . inee sle . . te di . gen doen, ga . t h . t m . s. Je k . nt b . ter doen n . t als Samuel. Het m . oiste v . . rbeeld h . . ft de H . re Je . us gegeven. G s!
3. '1Samuel is het boek, waarin ons verteld wordt, hoe God zijn volk onder het juk van de filistijnen vandaan gehaald heeft. Naar buiten toe is dat vooral zo. Naar binnen toe is 1Samuel het boek van de reformatie, van het nieuwe leven in de gemeente van Israel'
4. 'De Reformatie die met Samuel op gang gekomen is, is erg klein begonnen. Maar het is steeds Gods eer om het grote dat Hij doet, klein te laten beginnen en dat betekent voor ons allemaal, dat we kleine taken die we gekregen hebben serieus moeten nemen'
5. **Bijbelrooster**: zondag 1Kon.1:1-40 (in vss.7,19,32 wordt 1Sam.2,35 vervuld); maandag 1Pt.2:1-10 (vgl.vs.9 met Rom.12:1,2); dinsdag Ex.29:19-28/Lev.7:28-36 (wat wél voor de priesters was); woensdag Luc.1:80/Luc.2:40.52 (Samuel-Johannes-Here Jezus); donderdag Mat.19:16-30 (30)/Mat.20:1-16 (16) (vergelijk lied Hanna en Maria); vrijdag 1Sam.28:3-25 (vs.14: Samuel herkenbaar aan mantel!); zaterdag Luc.1:5-24 (vgl.Zacharias met Hofni-Pinehas). Liefhebbers: Ex.28/Ex.32 en Num.35 over Levieten.

Ds.G.J.Klapwijk, Arnhem, 4 november '12

Als koningskinderen aan de slag gaan...

Blok 1. Wat kunnen mensen, ook in de kerk, tegenvallen!

Dia 1

Ik wandel regelmatig overdag bij ons in de Zuidwijken een rondje (richting Nieuwe Brug).

En meestal kom je dezelfde mensen tegen.

Bijna altijd mensen die hun hond uitlaten...

En wat is dat leuk en boeiend om mee te maken.

Hoe ze praten tegen hun hond.

Hoe ze met elkaar praten over hun hond.

Het komt geregeld voor dat zo'n dier beschouwd wordt als gezinslid.

Soms formuleren mensen dat nog scherper.

Mensen die teleurgesteld zijn in mensen.

En daarom hun toevlucht zoeken tot een huisdier.

Die heeft geen dubbele agenda en kan niet hypocriet doen.

'Hoe beter ik mensen leer kennen, hoe meer ik van dieren ga houden', kun je dan iemand horen zeggen.

Mensen, praat me er niet van...

Ken je de ervaring dat mensen zo ontzettend kunnen teleurstellen?

Soms juist van iemand waar je het totaal niet van had verwacht.

Soms zelfs van iemand die ontzettend dichtbij je staat, eh.... stond...

Maar gelukkig, vanmorgen ben je in de kerk en in de kerk gaat het heel anders...

Want in de kerk hebben mensen geleerd wat genade is.

Genade is Gods goedheid die onverdiend over je heen komt, er voor je is.

Ongelooflijk, maar waar. Daar moet je wel God voor zijn.

Nou, dat zal dan wel zo zijn gevolgen hebben in de kerk.

Als je weet hoeveel jou vergeven is, nou, dan wil je een ander tegemoet komen...

En dan onthoud je niet zo heel precies wat er toen en toen gebeurd is, laat staan dat je jezelf daar telkens in vastbijt.

Een gemeenschap van heiligen zal wel een gemeenschap van veiligen zijn...

Nou, mooi niet dus.

Wat niet kan gebeurt toch. Namelijk dat kinderen van God er een potje van maken. Naar Hem toe, naar elkaar toe, naar hun omgeving toe...

En dat is niet van vandaag.

Je kunt het ook ontdekken in 1Samuel 2.

Wat een zootje! En dat nog wel in en rondom het heiligdom van God.

Waar in die tijd de aanwezigheid van God het meest zichtbaar en voelbaar was..

Zullen we eens wat scherper gaan kijken, naar wat we daar zien en tegenkomen?

Blok 2. Kijk maar eens rond in 1Samuel 2...

Ga in je gedachten eens ongeveer 1050 jaar terug.
De camera gericht op de kerk van die tijd.
Toen woonde de Here God temidden van zijn volk.
(lees Johannes 4 als je wilt weten hoe je dat vandaag moet zien)
Iets wat eigenlijk helemaal niet kan.
De Heilige God.
Hij die totaal anders is dan al het andere en niet kan leven met zonde.
En dan woont Hij te midden van onheilige mensen....
Om dat goed te laten verlopen waren er zeer strikte afspraken gemaakt.
De 12 stammen moesten de mensen uit de stam Levi afzonderen.
De hogepriester kwam uit het geslacht van Aaron.

Dia 2

En verder waren er een heleboel priesters en (gewone) Levieten.
Die moesten dienst doen in de tabernakel.
Dat was hun bijdrage en de overige stammen moesten dan zorgen dat ze te eten en te drinken hadden.
Zo ongeveer als dat jullie voor mijn eten en drinken zorgen...
Als de 'gewone mensen' dan naar de tabernakel kwamen om te offeren, dan was daar ook sprake van een maaltijd.
We zagen dat ook al in hs.1, als Elkana met zijn gezin optrok en at bij het heiligdom.
Er was zeer nauwkeurig omschreven welk gedeelte van het offer er dan wel en welk gedeelte dan niet was voor de knechten van de Here God.
In het Bijbelrooster op de samenvatting kom je deze Bijbelgedeelten tegen.
En als we dan vandaag 1Samuel 2 lezen dan gaat het hier over.
Alleen zo langzamerhand was het helemaal uit de hand gelopen.
Geen bescheiden priesters die vol passie hun werk doen en daarvoor ook als het ware 'in natura' wat voor terugkrijgen.
Nee, het was een ware terreur geworden.
Pakken wat je pakken kan, daar leek het op.
Een onbeschofte BBQ-mentaliteit.
Ze hadden niet eens meer het geduld om te wachten tot het vet verbrand werd, zoals de Here God had voorgeschreven.
Geduld als gave van de Geest is hier ver te zoeken...
Dat niet alleen.
Er waren ook vrouwen die dienst deden bij het heiligdom.
En ook zij waren niet veilig voor Hofni en Pinehas, de priesters, de zonen van Eli.
Een priester die gewoon getrouwd mocht zijn.
We lezen in hs.4 over de vrouw van Pinehas en in Lucas 1 over Zacharias, die met Elizabeth is getrouwd.
En terwijl de zonde van Elkana was dat hij naast Hanna ook Peninna wilde hebben als vrouw, ging het bij de zonen niet zozeer over het feit dat zij meer vrouwen hadden maar met meer vrouwen naar bed gingen.

Geen verplichtingen en toch je pleziertjes....

En dat gebeurde door de geestelijkheid van dat moment.

Ongeveer alsof jullie horen dat ik vreemd ben gegaan en dat de kerkenraad even de andere kant op keek...Zo heftig is het, wat je hier ziet.

Het gaat slecht met het volk, in de Richtertijd, hebben we gezien.

Maar het is met de geestelijke leiders van het volk geen haar beter gesteld.

Geld en sex, dat waren hun afgoden.

Geld/bezit: zoveel mogelijk graaien en naar je toehalen...

Ik heb me af zitten vragen of er misschien een verband kan zitten tussen het feit dat het zo slecht ging met het volk en dat de leiders van het volk door en door slecht waren. Dat zou best eens kunnen.

Waar moet je leren en zien hoe het goede, het door God bedoelde leven, eruit zag? Priesters hadden ook als taak het onderwijzen van het volk tenslotte.

Nee, van de priesters konden ze het niet leren.

Terwijl die maar aan rommelden bleven ze gewoon hun priesterlijke taken uitvoeren.

Kijk nog eens naar Zacharias in Lucas 1 die dan de tempel uitkomt om het volk te zegenen. En om in de tempel voor het volk te bidden.

Hofni en Pinehas: wat een hypocrieten.

Slechte dingen doen en dan - hup - weer zegenen...

Van binnen rot en aan de buitenkant wel keurig de rituelen, de vormen.

Iets om zelf ook eens bij stil te staan.

Hoe zit dat bij ons? Hoe zit dat bij jou?

Strak in de leer, heel precies in de regels, maar ondertussen....????

Misschien juist daarom wel zo heel fanatiek, om dat stemmetje van binnen het zwijgen op te leggen...

Zeg niet te snel dat Hofni en Pinehas er toch niets aan konden doen!

'Er staat toch in vs.25 dat de Here had besloten om hen te doden'?

Vergeet niet dat dit achteraf zo is genoteerd!

Gods plan over wat Hij met mensen wil doen is nooit een excuus geweest voor mensen als ze zelf slecht deden.

Nergens lees ik in de Bijbel dat mensen geëxcuseerd zijn als ze zondigen.

Ook hier niet!

Ze deden slecht en het had gewoon zo niet gemoeten, punt!

Als je die situatie zo bekijkt, vraag je jezelf af waarom de mensen so wie so nog kwamen naar de tempel. Je zou toch afhaken als het er zo aan toe gaat.

Het vraagt heel wat van de gewone mensen om langs hun leiders heen te kijken en iets van God te zien! En gelukkig maar deden veel mensen dat wel!

Maar, dan hebben we Eli toch nog?

Er is toch gelukkig nog wel iemand die goed doet?

Hij zegt toch tegen zijn zonen dat het niet goed is wat zij doen (vs.22-25)?

Dia 3

Nou, vergis je niet.

Als ik (1) hoor van de godsmen (vs.29) dat Eli zijn zonen hoger aanslaat dan de Here God omdat hij zichzelf vet mest door het beste deel te eisen van de offers.

Als ik (2) lees in hs.4 dat Eli zijn nek brak, omdat hij oud en **heel zwaar** was.

Als ik (3) lees in hs.3 dat Eli wist dat zijn zonen God minachten maar hij ze niet terecht heeft gewezen.

Dan lijkt het er meer op dat hij wel wat zei 'toe nou, jongens, wat hoor ik nou toch' en vervolgens zei: wat hebben jullie vandaag voor lekkers geritseld, laat eens kijken, ik wil ook een lekker stuk vlees....'.

Eli deed gewoon helemaal mee.

En als hogepriester van dat moment had hij moeten ingrijpen.

De hogepriester stond als man Gods het dichtst bij de Here God en er zou heilige verontwaardiging bij hem te zien moeten zijn.

Niet als vader (dat kan soms lastig liggen als ze al volwassen zijn), maar als hogepriester had hij ze de mantel uit moeten vegen.

Had hij ze uit hun ambt moeten zetten, had hij moeten ingrijpen.

Uit liefde voor de heilige God, maar niets daarvan....

Blok 3. Maar ik zie ook Hanna en Samuel

Tsjonge, wat een gedoe allemaal...

Met het volk gaat het slecht: iedereen doet maar wat goed is in zijn eigen ogen.

En ook bij de leiders van het volk, van de gemeente, is het niet anders...

We moeten even wegstijgen van de geestelijke elite en de andere kant op kijken.

De kant van Hanna, een oprechte, gelovige vrouw.

En van het kleine jongetje Samuel dat we hier zien rondscharrelen bij Eli in de buurt. Daar ga je iets moois ontdekken.

Iets wat de heilige God op de achtergrond aan het doen is.

Omdat Hij niet kan leven met de zonde.

Niet kan leven met de ondergang van zijn volk.

En luister eens naar het lied van Hanna.

Daarin zie je dat ze ver boven zichzelf en haar eigen persoonlijk geluk uitstijgt.

Dat zij zwanger is geworden en Samuel heeft ontvangen, heeft profetische vergezichten bij haar wakker geroepen.

Als dit gebeurt, dan kan er nog veel meer gaan gebeuren, en dat gaat het ook.

De verdrukke Hanna wordt verhoogd en dat zal een bijbels refrein worden.

Het onderste komt boven en het bovenste komt beneden terecht.

Klein en nietig zie je vaak, dat het begint.

Maar wat kan eruit voortkomen, als God het in gebruik neemt voor zijn dienst.

Daarmee komt juist Gods eer nog meer aan het licht.

Als een onvruchtbare baart en een onbeduidend mens grote dingen kan doen.

Dan ontdek je: bij God is niets onmogelijk: eer aan God!

En dan is het mooi om eens naar Hanna te kijken.

Als moeder, als opvoedster, heeft ze een grote taak gekregen in deze geschiedenis.

Moeders, hoe belangrijk!

Kijk maar eens naar de koningen in het O.T.

Regelmatig wordt er bij verteld wie hun moeder was, en dat was niet voor niets.

Tot een jaar of 4,5 was Samuel onder haar hoede gebleven.

Wat gebeurt er al ontzettend veel in die eerste jaren.

Je hoeft het ook vandaag maar te vragen aan pedagogen en psychologen.

Mensen, investeer toch enorm in je jonge kind!

Weeg eens met elkaar of het goed is je kind een aantal dagen per week weg te brengen bij andere opvoeders.

Maar ook nadat zij Samuel bij Eli heeft gebracht, is ze nog van groot belang.

Het jaarlijkse bezoek heeft vast niet bestaan uit het afgeven van een nieuw manteltje. Wat zal er gepraat zijn. En gebeden.

Dia 4

En wat zal ze de overige dagen van het jaar gebeden hebben voor hem.

Vaders, moeders: bidden voor je kind, je doet het toch wel?

En met het maken van die mantel, een echt priester/profeten attribuut, bevestigt zij als het ware elk jaar haar keus dat het goed is dat Samuel aan God is teruggegeven.

Nee, wij hoeven ons kindje niet weg te brengen vandaag.

Maar we kunnen wel stilstaan bij de vraag van wie ons kindje eigenlijk is.....

Al met al zien we een enorm zondig tafereeltje voor onze ogen.

En elke keer moest Hanna haar zoontje daar weer achterlaten, te midden van die schooiers...

Je zou er pijn van in je buik krijgen.

Maar hier gebeurt iets anders dan wat je verwacht.

Dit jongetje is 'van God gebeden' en door God gekozen om iets moois te gaan doen in Israel en dat zie je ook gebeuren.

Het is een jongetje, en later een jongen, een man geworden om van te houden.

Je kent ze zelf vast ook wel. Iemand om van te houden, in de goede betekenis van het woord.

En lees er niet overheen: GOD HOUDT VAN DEZE JONGEN.

Bij alle rommel die Samuel om zich heen heeft gezien, heeft hij gemerkt en gevoelt hoe goed God voor hem is en dat zijn hemelse Vader zielsveel van hem houdt. In al dat gewoel en gedoe: God heeft hem in beeld!

Kijk eens in vs.26: Samuel is zeer geliefd, bij de HEER, en bij de mensen!

Blok 4. En bovenal de heilige God

We hebben al heel wat mensen langs zien komen in deze 2 hoofdstukken van 1Samuel.

We zouden haast het belangrijkste vergeten.

De Bijbel is het boek van God en het boek over God.

We kunnen hier heel veel ontdekken over onze God.

Op de achtergrond (geboorte Samuel uit een onvruchtbare vrouw; Samuel, een profeet die straks koning David zal zalven) en op de voorgrond (in wat Hij zegt via de godsman) is Hij volop aan het werk.

En ik kom Hem hier opnieuw tegen als de HEILIGE GOD!

(bijzonder om hier opeens weer ons jaarthema tegen te komen!)

En over Gods heiligheid ontdek je veel als je ziet hoe Hij omgaat met zonde.

Hij kan het niet hebben en Hij kan er niet mee leven.

Gelukkig maar dat Hij zijn eigen standaard heeft aangehouden en aanhoudt.

En Zich niet aanpast aan ons. Dat zou onze ondergang zijn geweest.

Als het niet gaat zoals Hij wil, dan grijpt Hij in.

Soms direct, soms later, soms pas aan het eind van de tijd.

Toch kan het wel vragen oproepen.

Met name dat gedeelte over de godsman en wat hij zegt.

De Here God komt terug op zijn gegeven woord.

Het priesterambt wordt weer weggenomen als er te lang gezondigd wordt.

Maar wij kennen de Here God toch als Iemand die zijn Woord juist altijd wel houdt? Moet je het dan zo zien: Hij heeft zich vergist en trekt een ander plan?

Nee, we komen hier bij het berouw van God terecht.

Dat is bij God altijd een reactie op wat Hij ziet en aantreft.

En ook altijd als het gaat om zondige taferelen.

Zoals bij Noach, dat het God berouwde dat Hij de mensen had geschapen.

Het gaat dus niet om situaties waarin God Zich vergist.

Waarin Hij fouten maakt.

Maar juist waarin Hij iets ziet gebeuren wat juist zijn plannen in de weg gaat zitten. Als Hij hier Hofni en Pinehas door laat gaan dan loopt het slecht af met zijn volk. En dat wil God nu juist niet!

Daarom zijn veranderende strategie, zeg maar.

Juist door dat te doen houdt Hij vast aan zijn grote plan.

'Ik wil bij mijn kinderen wonen en Ik wil dat ze daar gelukkig van worden en Mij erom eren'. Dat is wat God wil.

En daarom zie ik hier een klein jongetje met een mooi manteltje aan.

En ik zie op de achtergrond God met hem aan het werk.

Om hem te maken tot rechter, profeet.

Om het woord van God te brengen.

Om een volk bereid te maken om op een goeie manier naar een koning te verlangen. Een koning die groter is dan al die mensen met hun kleine, individuele verlangen om alleen maar te doen waar ze zelf zin in hebben.

Achter de kleine Samuel zie ik een koning opdagen.

Koning David.

En achter Koning David zijn grote Zoon.

De enige echte Koning die echt en voor altijd kan helpen, kan regeren.

Dia 5

Blok 5. Ga het goede doen voor deze God

Nou, als het goed is, is de geschiedenis van 1Sam.1 en 2 nu op hoofdlijnen helder geworden.

Het is belangrijk goed te begrijpen wat er gebeurt en wat het in die tijd betekent.

En als je goed kijkt en luistert kun je ontdekken hoe actueel de Bijbel is.

Ook logisch want de Geest wil het gezegd hebben, door de tijden heen.

Steeds opnieuw, met andere accenten, maar toch.

En zo zou je bijv. vanmorgen stil kunnen staan bij jezelf vanuit de gedachte dat wij (volgens Petrus in 1Petrus 2,9) zelf vandaag ook priesters zijn.

Natuurlijk niet op de manier van toen, maar je bent wel iemand die in dienst staat van God.

En die dichtbij God leeft om wat je daar hoort en ontdekt door te geven.

Via de priester ga je iets van God zien.

Ziet jouw omgeving via jou iets van God?

Wij denken dan bijna onmiddellijk aan missionair en de 'b' van buiten maar om het bij de beelden van 1Samuel 2 te houden: zien de/je kinderen aan jou iets van God? De blijdschap, de passie dat je bij de genadige, heilige God mag horen.

Ziet je omgeving dat? Hoort ze dat?

Lukt het je als ambtsdrager? Als voorganger? Mij?

Kennen wij wel die heilige verontwaardiging die Eli was afgeleerd.

Durf je het nog te zeggen als iets gebeurt wat niet goed is?

Of ga je zelf ook te makkelijk mee in een stijl van 'harmonieus langs elkaar heen leven'?

Het mag wel een tandje fanatieker, vind ik.

Een tandje heiliger. Dat je Gods gedachten en woorden als norm, uitgangspunt neemt.

En niet te snel zegt dat je daar in deze tijd niet meer mee aan kan komen..

Heb je zelf genoeg besef van de heilige God?

En dat je je best moet doen om bij Hem te horen, te passen?

Natuurlijk, ik weet ook wel dat dit niet lukt.

Maar het is wel erg makkelijk om dat zelf alvast maar te zeggen.

En dan verder te gaan met dutten.....

Nee, je moet bidden om vernieuwd te worden door de heilige Geest.

Of Hij een echte priester van je wil maken.

Zodat anderen Christus door je heen zien stralen.

Zo hoort het. Tot Gods eer.

En weet je...

Als het dan onverhoopt toch niet lukt, dan heb je een voorspraak in de hemel.
Dan neemt de Here Jezus het voor je op.
De grote Koning maar ook de grote Hogepriester.
Als je in zijn naam vraagt en bidt om vergeving, om ontferming.
Want die heilige God is ook geweldig barmhartig.
Bij Hem kan dat samen op en gaat dat samen op!

En dan mag je, als klein mens beseffen dat Gods plan doorgaat.
Dat je, hoe weinig je misschien ook voorstelde hier op aarde, verhoogd zult worden.
Als de Here Jezus terugkomt zullen machtigen, die los van Hem wilde leven, vernederd worden.
Dat je bij die God mag horen: genade.
Wees er zuinig op.

Hoe beter ik mezelf en andere mensen ga leren kennen, des te meer ga ik van de Here God houden....

Nou, nog even aan het eind van de preek een paar korte opmerkingen.
Zie het als een korte samenvatting en onthoud daarbij vandaag vooral punt 6.

Dia 6

1. God is heilig
2. Dus zijn kinderen (jij) moeten ook heilig zijn, vooral de leiders in de kerk
3. Dat lukt ons niet
4. Daarom werd er in het O.T. geofferd
5. En kwam de Here Jezus in het N.T.
6. Ga biddend, met Geestkracht, aan de slag
7. Als Hanna, als Samuel
8. Houd van de Heilige God, die zich ontfermt
9. en uiteindelijk alles recht zal zetten!

Amen.